

8^η συνάντηση: Πρόσθετες πρακτικές οδηγίες & κλείσιμο

Εισήγηση 2:

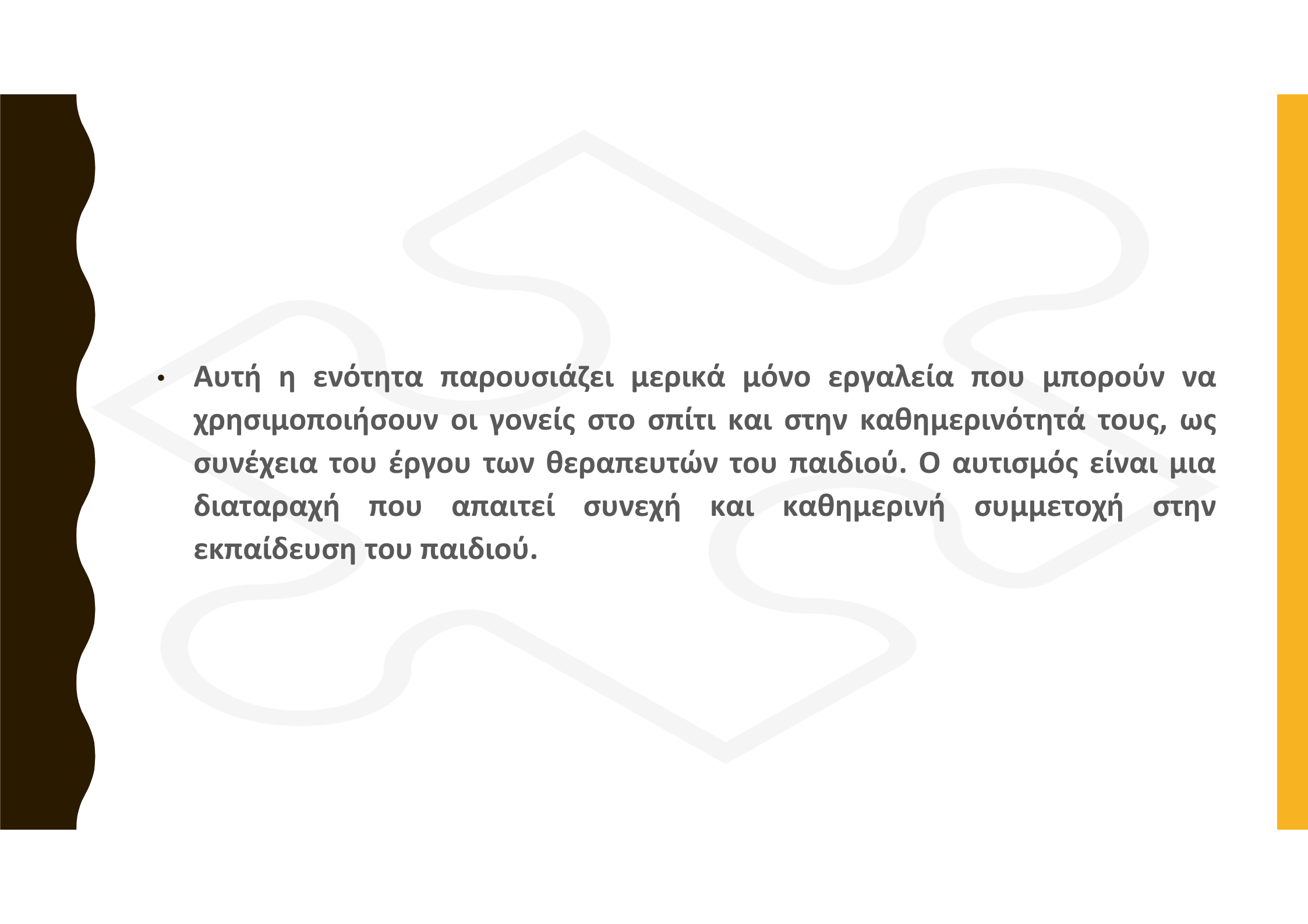
Υλικά και Εργαλεία

*Γιώργος Ιατρού, Msc, Phd
Mental Health Counselor*

(Κέντρο Παιδιού & Εφήβου, Ελλάδα)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



- 
- Αυτή η ενότητα παρουσιάζει μερικά μόνο εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι γονείς στο σπίτι και στην καθημερινότητά τους, ως συνέχεια του έργου των θεραπειών του παιδιού. Ο αυτισμός είναι μια διαταραχή που απαιτεί συνεχή και καθημερινή συμμετοχή στην εκπαίδευση του παιδιού.

Μαθησιακά αποτελέσματα

1. Κοινωνικές ιστορίες
2. Ανάλυση εφαρμοσμένης συμπεριφοράς-θεραπεία για τον αυτισμό
3. Ο κύκλος των φίλων
4. Impact project
5. Floor time (παιχνίδι στο δάπεδο)
6. Εργαλεία καθημερινής ζωής
7. Χρήσιμες πηγές



Γιατί;



- Οι γονείς και η οικογένεια του ατόμου με αυτισμό παίζουν σημαντικό ρόλο στην καθημερινή ζωή και την ανάπτυξή του.
- Η εκπαίδευση του παιδιού γίνεται τόσο στα κέντρα εκπαίδευσης όσο και στα κέντρα θεραπείας, είναι επίσης κρίσιμο να συνεχιστεί στο σπίτι από την οικογένεια.
- Η καθημερινότητα της οικογένειας επηρεάζεται επίσης πολύ από τη συμπεριφορά και τη διάθεση του παιδιού
- Είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους γονείς να έχουν κάποια εργαλεία που θα βοηθήσουν τους εαυτούς τους να γίνουν πιο δυνατοί και το παιδί να αναπτυχθεί καλύτερα.
- Σκοπός αυτής της διάλεξης είναι να ενημερώσει τους γονείς για τις δυνατότητες που έχουν να στηρίξουν τα παιδιά τους ως συνέχεια της θεραπευτικής τους παρέμβασης

Κοινωνικές Ιστορίες



- Οι Κοινωνικές Ιστορίες είναι ένα εργαλείο κοινωνικής μάθησης που υποστηρίζει την ασφαλή και ουσιαστική ανταλλαγή πληροφοριών
 - Μια Κοινωνική Ιστορία περιγράφει με ακρίβεια ένα πλαίσιο, δεξιότητα, επίτευγμα ή έννοια σύμφωνα με 10 καθοριστικά κριτήρια.
 - Βελτιώνει την κατανόηση των εννοιών, των δεξιοτήτων και των καταστάσεων και μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να μάθουν νέες συμπεριφορές και κοινωνικές αντιδράσεις
 - Μπορεί να είναι λιγότερο αποτελεσματικά για παιδιά με κακές δεξιότητες κατανόησης και μπορεί να μην είναι κατάλληλα για μη λεκτικά παιδιά
- (διαθέσιμο εδώ: <https://carolgraysocialstories.com/>)

Κοινωνικές Ιστορίες



- *Λεπτομέρειες σχετικά με τη ρύθμιση*
- *πράγματα που συνήθως συμβαίνουν σε αυτό το περιβάλλον*
- *τις ενέργειες ή τη συμπεριφορά που συνήθως αναμένονται από τα παιδιά στο περιβάλλον*
- *Μια κοινωνική ιστορία/άρθρο έχει έναν τίτλο και μια εισαγωγή που προσδιορίζει σαφώς το θέμα, ένα σώμα που προσθέτει λεπτομέρειες και ένα συμπέρασμα που ενισχύει και συνοψίζει τις πληροφορίες*

Πώς μπορώ να γράψω μια κοινωνική ιστορία;



Μια κοινωνική ιστορία πρέπει:

- Να έχεις έναν στόχο
- Συμπεριλάβετε μια διαδικασία ανακάλυψης δύο βημάτων
- Περιέχει έναν τίτλο και μια εισαγωγή που προσδιορίζει το θέμα, ένα σώμα που προσθέτει λεπτομέρειες και ένα συμπέρασμα που ενισχύει και συνοψίζει τις πληροφορίες
- Έχει μια μορφή που είναι προσαρμοσμένη στις ατομικές ικανότητες, το στυλ μάθησης, το ταλέντο, τα ενδιαφέροντα και το εύρος προσοχής του κοινού
- Έχετε υπομονετική και υποστηρικτική φωνή μαζί με λεξιλόγιο



(διαθέσιμο εδώ: <https://lifeskillsadvocate.com/blog/how-to-write-a-social-story/>)



6. Απαντάει σε ερωτήσεις σχετικά με το πού, πότε, ποιος, τι, πώς και γιατί
7. Περιέχει περιγραφικές και καθοδηγητικές προτάσεις (προτάσεις που καθοδηγούν τη συμπεριφορά)
8. Έχει γλώσσα που περιγράφει περισσότερα από όσα κατευθύνει
9. Αναθεωρείται συνεχώς
10. Έχει σχέδιο επεξεργασίας και υλοποίησης

(διαθέσιμο εδώ: <https://lifeskillsadvocate.com/blog/how-to-write-a-social-story/>)

Βήματα!



- *Αποφασίστε ποια είδη θεμάτων να αντιμετωπίσετε στην κοινωνική σας ιστορία*
Αλλάξτε τους τύπους των προτάσεών σας:
 - Περιγραφική πρόταση: Οδηγώ το λεωφορείο για το σχολείο.*
 - Προοπτική πρόταση: Μερικές φορές εκνευρίζομαι όταν καβαλάω το λεωφορείο επειδή είναι δυνατό και γεμάτο.*
 - Οδηγική πρόταση: Μπορώ να βάλω τα ακουστικά μου και να ακούσω μουσική όταν νιώθω αναστατωμένος στο λεωφορείο.*
 - Καταφατική πρόταση: Το να μένω χαλαρός στο λεωφορείο είναι καλό για μένα(Gray,2015)*

Βήματα!



3. Προετοιμάστε την ιστορία

4. Προσθέστε μερικές εικόνες (αν θέλετε)

5. Δημιουργία αντιγράφων

6. Εισαγάγετε και διαβάστε την ιστορία

7. Εξασκηθείτε και παρέχετε ανατροφοδότηση

8. Εάν εσείς και το παιδί θέλετε, ζητήστε από το παιδί να βοηθήσει όταν είναι δυνατόν



Ανάλυση εφαρμοσμένης συμπεριφοράς (ΑΒΑ)



- Η ανάλυση συμπεριφοράς είναι μια επιστήμη που επιδιώκει να κατανοήσει, να προβλέψει και να αλλάξει τη συμπεριφορά
- Το ΑΒΑ χρησιμοποιεί λειτουργική προετοιμασία και θετική ενίσχυση (έπαινος και ανταμοιβές) για να «προγραμματίσει» επιθυμητές συμπεριφορές
- μας βοηθά να κατανοήσουμε:
- Πώς λειτουργεί η συμπεριφορά
- Πώς η συμπεριφορά επηρεάζεται από το περιβάλλον
- Πώς γίνεται η μάθηση



Τα προγράμματα θεραπείας ΑΒΑ μπορούν να βοηθήσουν:

- Αύξηση γλωσσικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων
- Βελτιώστε την προσοχή, την εστίαση, τις κοινωνικές δεξιότητες, τη μνήμη και τους ακαδημαϊκούς
- Μειώστε τις προβληματικές συμπεριφορές
- περιλαμβάνει πολλές τεχνικές για την κατανόηση και την αλλαγή συμπεριφοράς. Είναι μια ευέλικτη θεραπεία:
- Μπορεί να προσαρμοστεί για να καλύψει τις ανάγκες κάθε μοναδικού ατόμου
- Παρέχεται σε πολλές διαφορετικές τοποθεσίες – στο σπίτι, στο σχολείο και στην κοινότητα
- Διδάσκει δεξιότητες που είναι χρήσιμες στην καθημερινή ζωή
- Μπορεί να περιλαμβάνει διδασκαλία ένας προς έναν ή ομαδική διδασκαλία



- *Θετική ενίσχυση*
- *Τι προηγήθηκε, Συμπεριφορά, Συνέπεια:*
- *Η κατανόηση των προηγούμενων (τι συμβαίνει πριν συμβεί μια συμπεριφορά) και των συνεπειών (τι συμβαίνει μετά τη συμπεριφορά) είναι ένα άλλο σημαντικό μέρος οποιουδήποτε προγράμματος ABA.*
- *Τι περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα ABA;*
- *Τα καλά προγράμματα ABA για τον αυτισμό δεν είναι "ένα μέγεθος για όλους". Το ABA δεν πρέπει να θεωρείται ως ένα σετ κονσερβοποιημένων τρυπανιών. Αντίθετα, κάθε πρόγραμμα είναι γραμμένο για να καλύψει τις ανάγκες του κάθε μαθητή.*
- *Ο στόχος κάθε προγράμματος ABA είναι να βοηθήσει κάθε άτομο να εργαστεί πάνω σε δεξιότητες που θα τον βοηθήσουν να γίνει πιο ανεξάρτητος και επιτυχημένος βραχυπρόθεσμα καθώς και στο μέλλον.*



- *Οι γονείς, τα μέλη της οικογένειας και οι φροντιστές λαμβάνουν εκπαίδευση ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν τη μάθηση και την πρακτική εξάσκηση δεξιοτήτων*
- *Η έμφαση δίνεται στις θετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και στην ευχάριστη μάθηση.*
- *Ο μαθητής δεν λαμβάνει καμία ενίσχυση για συμπεριφορές που βλάπτουν ή εμποδίζουν τη μάθηση.*
- *Το ABA είναι αποτελεσματικό για άτομα όλων των ηλικιών. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την πρώιμη παιδική ηλικία έως την ενήλικη ζωή!*

Μερικά παραδείγματα παρακαλώ;



1. Η θετική ενίσχυση περιλαμβάνει ένα παιδί που του λένε να αφήσει τα παιχνίδια του μετά το τέλος του παιχνιδιού.



Εάν το κάνουν μετά από επανειλημμένες προσπάθειες να τους δείξουν την ανταμοιβή που θα λάβουν μετά από αυτήν, θα μπορούσαν να βελτιωθούν στο βαθμό που δεν χρειάζεται πλέον ανταμοιβή για να κάνουν αυτό που τους έχουν διδαχθεί είναι η σωστή συμπεριφορά που πρέπει να επιδείξουν.



2. Ένας γονέας ενθαρρύνει ένα παιδί να ζητήσει πράγματα που θέλει αντί να τα πάρει.

Όταν γίνει αυτό, θα τους δοθεί το συντομότερο δυνατό. Αυτό είναι το κίνητρο που τους ωθεί να συνεχίσουν να συμμετέχουν σε αιτήματα για να πάρουν αυτό που θέλουν.

Μερικά παραδείγματα παρακαλώ;



3. Οι θεραπευτές/γονείς χρησιμοποιούν scripting όταν οι ίδιες λέξεις επαναλαμβάνονται πολλές φορές.



Βοηθά τα παιδιά που διδάσκουν να μάθουν δεξιότητες πιο γρήγορα με αυτόν τον τρόπο. Πρώτον, ο θεραπευτής/γονέας αναπτύσσει μια περίσταση όπου το παιδί πρέπει να εργαστεί με ένα σενάριο.



Κύκλος των φίλων



- Ο Κύκλος των Φίλων (CoF) είναι μια μορφή παρέμβασης με τη διαμεσολάβηση από ομοτίμους
- Το πρόγραμμα Circle of Friends:
- Αυξάνει την ποιότητα των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων για τα παιδιά με αναπηρίες
- Αντικαθιστά τη σωματική ένταξη με αληθινή κοινωνική ένταξη
- Αποτρέπει τον εκφοβισμό
- Αναπτύσσει ενσυναίσθηση και φροντίδα στους συνομηλίκους
- Δίνει στους συντονιστές της ομάδας εμπιστοσύνη στη διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων
- Υποστηρίζει τους γονείς στην προσπάθειά τους να καλύψουν τις κοινωνικές ανάγκες των παιδιών τους
- Αυξάνει της συμμετοχής στην ακαδημαϊκή τάξη

Κύκλος των φίλων



Η οικογένεια μπορεί να εκπαιδευτεί στη χρήση του CoF (κύκλος των φίλων) και να διδάξει στο παιδί να διακρίνει τους διαφορετικούς τύπους σχέσεων και τι πρέπει να κάνουμε σε μια αντίστοιχη περίπτωση:



Κύκλοι Σχέσεων

1. Circle One – Ο Κύκλος της Οικειότητας

Αυτός αποτελείται από αυτούς που είναι οι «ΑΓΚΥΡΕΣ» μας, οι άνθρωποι σε αυτόν τον κύκλο είναι εκείνοι που είναι πιο κοντά μας, οι άνθρωποι που δεν θα μπορούσαμε να φανταστούμε να ζούμε χωρίς. Συνήθως θα είναι μέλη της άμεσης οικογένειάς μας, αλλά όχι πάντα. Τα μικρότερα παιδιά μπορεί να συμπεριλάβουν τα κατοικίδια τους ως μέλη του πρώτου κύκλου, ειδικά αν μιλάνε και τους λένε μυστικά.





2. Κύκλος Δύο – Ο Κύκλος της Φιλίας

Αυτός αποτελείται από αυτούς που είναι οι «ΣΥΜΜΑΧΟΙ» μας. Ο δεύτερος κύκλος περιέχει άτομα που είναι φίλοι ή στενοί συγγενείς αλλά δεν μπήκαν στον πρώτο κύκλο. Αυτοί είναι άνθρωποι στους οποίους θα εμπιστευόμασταν και θα περιμέναμε να είναι στο πλευρό μας και να μας υπερασπιστούν σε μια δύσκολη στιγμή.

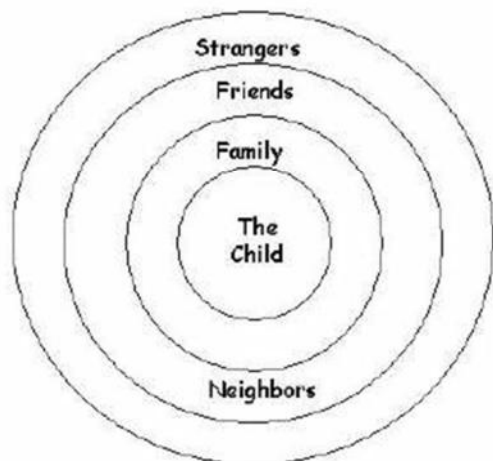
3. Κύκλος Τρίτος – Ο Κύκλος της Συμμετοχής

Αυτός αποτελείται από τους «ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ» μας. Ο τρίτος κύκλος απαριθμεί τα άτομα με τα οποία ασχολούμαστε επειδή τα βλέπουμε τακτικά σε σχολικές τάξεις, σε συλλόγους, οργανισμούς κ.λπ. έρχονται και φεύγουν και μπορεί να μην είναι πάντα άνθρωποι που βλέπουμε πολύ συχνά.



4. Κύκλος Τέσσερα – Ο Κύκλος της Ανταλλαγής

Αυτός αποτελείται από ανθρώπους που «ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ» για να είναι στη ζωή μας. Γιατροί, δάσκαλοι, οδοντίατροι, κοινωνικοί λειτουργοί, θεραπευτές, κομμωτές, μηχανικοί αυτοκινήτων και τα παρόμοια αποτελούν τους αριθμούς εδώ. Πληρώνονται από εμάς ή τους φροντιστές μας για να μας παρέχουν υπηρεσίες. Τα παιδιά με αναπηρίες και τα άτομα που φροντίζουν τείνουν να έχουν μεγαλύτερο από το συνηθισμένο αριθμό ατόμων στον Κύκλο Τέσσερα και αυτή η σχέση αποτελεί σοβαρό εμπόδιο για τη συμμετοχή τους σε συνήθεις κοινοτικές δραστηριότητες.



Circle of Friend Diagram



Βιβλιογραφία

- [Circle of friends: https://inclusive-solutions.com/circles/circle-of-friends/](https://inclusive-solutions.com/circles/circle-of-friends/)
- whoqol-bref: <https://neurotoolkit.com/whoqol-bref/>
- LetMeTalk: google playstore
- RoutineFactory: google playstore
- <https://www.crossrivertherapy.com/aba-therapy-techniques>
- Social stories: <https://carolgraysocialstories.com/>
- Social stories: <https://lifeskillsadvocate.com/blog/how-to-write-a-social-story>



Βιβλιογραφία

- Gray, C., (2015). The new social story book, Future Horizons Incorporated
- Hastings R. P. et al. (2013) A conceptual framework for understanding why challenging behaviours occur in people with developmental disabilities. *International Journal of Positive Behavioural Support* 3, 5–13
- Vermeulen, P. (2014). The Practice of promoting happiness in autism. In D. G. Jones & D. E. Hurley (Eds.), *GAP: Good Autism Practice - Autism, happiness and wellbeing* (pp. 8-17). Glasgow: BILD Publications.
- McDonnell, A., & Gayson, C. (2014). A positive wellbeing approach to behaviours of concern: Applying the PERMA Model. In G. Jones & E. Hurley (Eds.), *Good autism practice: Autism, happiness and wellbeing* (pp. 18-24). Birmingham, United Kingdom: BILD.
- Cannella-Malone, H., Fant, J., & Tullis, C. (2010). Using the Picture Exchange Communication System to Increase the Social Communication of Two Individuals with Severe Developmental Disabilities. *Journal of Developmental and Physical Disability*



Βιβλιογραφία

- Carr, D. & Felce, J. (2006). Increase in production of spoken words in some children with autism after PECS teaching to Phase III. *Journal of Autism and Developmental Disabilities*
- Sandercock, R.K., Lamarche, E.M., Klinger, M.R., & Klinger, LG. (2020) Assessing the convergence of self-report and informant measures for adults with an autism spectrum disorder. *Autism*.
- <https://www.project-impact.org/>